

MEZIREGIONÁLNÍ SPOLUPRÁCE

Alice Vybíralová

Článek podává základní informaci o programu Mezuregionální spolupráce realizovaném v rámci cíle Evropská územní spolupráce politiky soudržnosti EU pro období 2007–2013. Obsahuje základní charakteristiku programu, popisuje přípravu, základní cíle, financování a organizační strukturu programu. Přináší také stručné zhodnocení předcházející iniciativy Interreg IIIC v období 2000–2006 z pohledu České republiky.

Zkušenosti z Iniciativy ES Interreg IIIC

Operační program Mezuregionální spolupráce ve velké míře vychází z předchozí meziregionální spolupráce – iniciativy ES Interreg IIIC, která podpořila celou řadu projektů zabývajících se inovacemi a znalostní ekonomikou. Z celkového počtu 265 schválených projektů během programového období bylo přibližně 90 projektů (více než 30%) zaměřeno na jeden nebo více aspektů tohoto hlavního tématu. Tyto projekty lze z hlediska zaměření rozdělit do tří skupin: rozvoj malých a středních podniků a podni-

kání; vývoj, technologie a inovace; informační společnost a e-government. Při podrobnějším pohledu na tyto projekty zjišťujeme, že polovina z nich (45 projektů, 15% programu celkem) se zabývala tématem rozvoje malých a středních podniků a podnikání. Zaměření schválených projektů bylo následující:

- 22% životní prostředí, ochrana před (přírodními a lidskou činností vyvolanými) riziky, energie a přírodní zdroje;
- 21% plánování na regionální úrovni, územní regenerace a urbánní rozvoj;

- 15 % kulturní a přírodní dědictví a cestovní ruch;
- 15 % malé a střední podniky a podnikání;
- 9 % výzkum, technologie a inovace;
- 8 % informační společnost a e-government;
- 6 % zaměstnanost, sociální inkluze, lidské zdroje a vzdělávání;
- 4 % dostupnost, mobilita a doprava.

Zájem ze strany českých projektových partnerů o zapojení se do tohoto typu spolupráce byl značný. Během zkráceného období 2004–2006 bylo schváleno 40 projektů s českou účastí. Ve čtyřech případech se české instituce ujal funkce vedoucího partnera projektu a staly se tak koordinátory se zodpovědností za celkovou realizaci projektu. Ve velké míře čeští partneři také využili možnost získat dotaci ze státního rozpočtu, která byla určena jako část národního spolufinancování a která měla zmírnit finanční zátěž vyplývající ze zapojení do mezinárodního projektu.

Zaměření programu

Evropská regionální politika se od roku 2007 zaměřuje na inovace a znalostní ekonomiku (Lisabonské cíle) a zároveň na životní prostředí a ochranu před riziky (Göteborgské cíle). Mezuregionální spolupráce se také zaměřuje na tyto dvě priority, od nichž by měla být témata spolupráce odvozena.

Cíl programu

Cílem programu Mezuregionální spolupráce je umožnit spolupráci mezi orgány a aktéry na regionální a místní úrovni z 27 členských zemí plus Norska a Švýcarska v projektech zaměřených na výměnu a přenos zkušeností a na společný rozvoj přístupů a nástrojů, které vylepší efektivitu politiky regionálního rozvoje a přispějí k ekonomické modernizaci.

Mezi klíčové záležitosti, kterým regiony Evropy čelí v oblastech inovací, znalostní ekonomiky, životního prostředí a ochrany před riziky, se řadí regionální kapacity a infrastruktury v oblasti inovací, výzkumu a vývoje, potřeby lepší provázanosti mezi malými a středními podniky a výzkumnými institucemi, podnikání a podpora podnikání v příslušných sektorech, zavádění informačních a komunikačních technologií a kroky týkající se vzdělávání a lidského kapitálu. Byly zde zmíněny i otázky přírodních a technologických rizik, vodního hospodářství, odpadového hospodářství, biodiverzity a zachování přírodního dědictví, energetiky a udržitelné veřejné dopravy a kulturního dědictví. Většina regionů EU se těmito tématy nějakým způsobem zabývá. Při dosahování cílů a sestavování přístupů v regionech je ale možné identifikovat mnohé rozpory a rozdíly. To znamená, že je zde velká potřeba a potenciál pro výměnu a přenos zkušeností v těchto oblastech.

Řídící struktury

Řídící orgán včetně Certifikačního orgánu a Společného technického sekretariátu bude společný pro všechny zúčastněné členské státy. Řídící struktury pro nové období byly vybrány z předchozích Řídících orgánů, které mají zkušenosti s řízením celoevropského programu. Jedná se o **Conseil Régional Nord – Pas de Calais**, který sídlí v Lille ve Francii. Společný technický sekretariát (JTS) bude mít své sídlo také v Lille a bude mít mezinárodní personální obsazení. Společný technický sekretariát bude podporován ze strany čtyř informačních míst (Information Points), která budou ustavena v Katovicích/Polsko, v Lille/Francie (v rámci JTS), v Rostocku/Německo a ve Valencii/Španělsko. Činnosti těchto informačních míst se budou soustřeďovat na určitou geografickou oblast, ČR bude spadat pod informační místo v Katovicích.

Návrh Operačního programu Mezuregionální spolupráce

Vzhledem k mezinárodnímu charakteru této spolupráce je zpracován pouze jeden Operační program pro mezuregionální spolupráci. Tento Operační program je společný pro všechny členské státy, tedy 27 členských států plus Norsko a Švýcarsko, přičemž účast partnerů z těchto dvou nečlenských zemí bude financována z jejich vlastních finančních prostředků.

V současné době je k dispozici 3. návrh Operačního programu, který je základem pro Strategické posuzování vlivů na životní prostředí (SEA) ve všech členských zemích. Konzultační proces SEA bude ukončen v polovině března 2007 a následně budou zapracovány připomínky do Operačního programu, který bude předložen Evropské komisi ke schválení. Vyhlášení první výzvy bude záležet na termínu schválení Operačního programu Evropskou komisí. Subjektivní odhad Národního koordinátora v ČR je druhá polovina roku 2007. Mírné zdržení vyhlášení programu je způsobeno složitým procesem vyjednávání podoby nového Operačního programu, a to zejména vzhledem ke skutečnosti, že k dohodě je nutný konsensus všech 27 členských zemí. Český překlad návrhu Operačního programu je od začátku února k dispozici na webových stránkách www.strukturalni-fondy.cz.

Priority programu

Program je zaměřen na dvě témata stanovená v návrhu nařízení o ERDF, článku 6.3:

- **Priorita 1: Inovace a znalostní ekonomika** se zaměřuje zejména na podtémata inovace, výzkum a technologický rozvoj, podnikání a malé a střední podniky, informační společnost, zaměstnanost a kvalifikace.
- **Priorita 2: Životní prostředí a ochrana před riziky** se zaměřuje na podtémata přírodní a technologická rizika, vodní hospodářství, odpadové hospodářství, biodiverzi-

ta a ochrana přírodního dědictví, energetika a udržitelná doprava, kulturní dědictví a krajina.

Typy projektů (intervencí)

Meziregionální spolupráce podporuje **dva různé typy intervencí**, které se doplňují a společně pomáhají dosáhnout cílů programu:

- Prvním typem jsou **regionální iniciativy** (bottom-up přístup), projekty iniciované aktéry na regionální a místní úrovni zaměřené na výměnu zkušeností ve specifické oblasti politiky s cílem identifikovat nejlepší postupy (best practice) a rozvíjet nové nástroje a přístupy pro implementaci. Jedná se o typ projektů známý z iniciativy ES Interreg IIIC.
- Druhý typ intervencí se nazývá **Fast Track Option**. Tato iniciativa Evropské komise je prezentována jako proaktivní nástroj, který by měl napomoci členským státům a regionům při implementaci aktivit (s cílem ekonomické modernizace) a zároveň tvořit most mezi programem meziregionální spolupráce a hlavním proudem strukturálních fondů (mainstream). Cílem bude vytvořit síť mezi více a méně zkušenými regiony v určitých

vybraných tematických oblastech k přenosu know-how a „best practice“ a zajistit, aby identifikovaná „best practice“ našla svoji cestu do programů cíle Konvergence a cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

Rozpočet programu a míra spolufinancování

Operační program Meziregionální spolupráce je spolufinancován Evropským fondem pro regionální rozvoj (dále jen „ERDF“). Finanční alokace z ERDF pro programové období 2007–2013 činí 321 milionů EUR. Program pokrývá celé území Evropské unie včetně Norska a Švýcarska a spolufinancuje účast veřejných orgánů a subjektů svým charakterem podobných veřejným orgánům těchto zemí.

Míra spolufinancování z ERDF není ani v tomto programovém období jednotná, tzv. nové členské země a Portugalsko s Řeckem mají nárok na 85 % z ERDF, ostatní země jen 75 %. Míra spolufinancování byla dlouhodobě spornou otázkou mezi členskými zeměmi a Evropskou komisí, která, aby usnadnila řízení programu, prosazovala jednotnou míru spolufinancování.

*Mgr. Alice Vybíralová
Odbor územních vazeb MMR*

ENGLISH ABSTRACT

Interregional Cooperation, by Alice Vybíralová

The article gives basic information on the Interregional Cooperation Programme within the European territorial cooperation objective of the EU cohesion policy for the period of 2007 to 2013. Described is the basic characteristics of the programme, the preparation, fundamental objectives, financing, and the organizational structure of the programme. Also, a brief evaluation of the previous Interreg IIIC programme of 2000–2006 from the viewpoint of the Czech Republic is included.